

Harpest (Francisella tularensis, tularemi)

Bakgrund

Sjukdomen drabbar främst harar och smågnagare, men smittan kan överföras till människor. Detta kan ske på olika sätt och vanligast i Sverige är framför allt via myggbett eller bett av broms eller fästing. Smitta kan även ske i direktkontakt med infekterat djur eller vid inandning av damm från gräs eller hö i samband med gräsklippning eller höskörd. Orsaken till att antalet fall varierar från år till år är oklar. Sannolikt samverkar ett flertal faktorer, till exempel väderförhållanden, antalet värdjur och mängden myggor. Flest fall rapporteras sensommar och höst.

Harpest är anmälningspliktig enligt smittskyddslagen. Diagnosen ställs vanligtvis via serologi eller PCR. Inkubationstiden är 3-10 dagar. Sjukdomen smittar inte mellan människor och behandlas med antibiotika i 10-14 dagar.

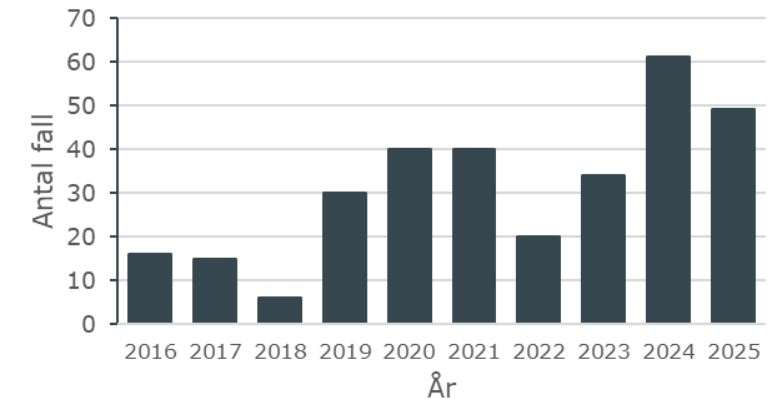
Symtom

Symtomen varierar beroende på hur smitta har skett. Vanligast är sår på huden efter myggbett och lokalt förstörade lymfkörtlar som kan bli till bölder (ulceroglandulär form). Symtom från luftvägarna (pulmonell form) kan uppstå efter att ha inandats smitta. Andra symtom kan vara långdragen feber (tyfös form) som också kan komma från exempelvis myggbett eller inandning av damm. Mindre vanlig är oculoglandulär form där smitta skett via bakterier på händerna till ögonen eller den i Sverige ovanliga orofaryngala formen med symtom från munhåla och svalg då man ätit eller druckit smittat livsmedel.

Antal rapporterade fall med harpest per klinisk manifestation i Västra Götaland 2023–2025.

	Annan klinisk manifestation	Luftväg	Tyfös/ disseminerad	Ulceroglandulär	Oculoglandulär	Totalt
2023	0	10	0	23	1	34
2024	1	26	11	23	0	61
2025	0	12	4	32	1	49

Antal fall med harpest per år i Västra Götaland 2016–2025

Antal fall med harpest 2022–2025 per kommun där smitta sannolikt skett (n=141)

